

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta are de 2 ori: Mercurul și Duminecile, Poza, când concedu săptămoral. — Prețurile: pe 1 an 10 fl., pe 1/3 R. v. a. Tărie este de 15 fl. v. a. pe unu sau doi 2 1/2 galbeni mon. sunătoare.

Anul XXXIII.

Se prenumera la poșta c. r. și pe la D.D. corespondenți. — Pentru serie 6 cr. Tăcie dămbra la 50 cr. de fiecare publicare.

Nr. 34.

Braslovu 14 2 Maiu

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Nr. 780. 1870.

Escriere de concursu.

Pro sēm'a scōleloru nōstre romane, in cari limba investimintului de comunu e coaromana, avēdu netrecuta lipsa de map'a imperiului austriac, si de globulu pamantului cu umirile indatinat, in limba romana corecta compus: — acestu consistoriu metropolitanu pentru facerea atarei mape si globu alu pamantului in limba romana prin acest'a publica concursu pana in 15 Iunie a. c., provocandu pre colii, cari se vor determina a face recortele mape si globure a-si tramite ofertele pana la terminulu suntu predfiutu alei ordinariului metropolitanu, insemnandu pretulu, pentru cata va face esemplanariu si din un'a si din alt'a, — era acestu consistoriu metropolitanu i asocēzarea cum odata la facerea acestoru mape si globuri despre cumparera a 1000 esemplanaria si din un'a si din alt'a, si e de acea sperantia, ca potu se trica mai multe esemplanaria preste numerulu suntu asigurat.

Blasii din siediint'a consistoriale, tinenta in 13 Aprilu 1870.

T. Cipariu m.p.,
vicarinu gen.

Braslovu 13 Maiu. Pe candu inchiamu Nr. trecut, ne sosise o seire forte imbucuratori in caus'a congressului besericescu mestecat' alu dacoromanilor unili cu beserica' Romei si inca dintr-o fontana demna de tota credint'a. Barbatii regimului impreuna cu besericanii de ritulu latinu, si perdura acum ilustriile, ce si le faceau dupa analogia scēlloru feudalistici: cumca cu o repeditiune de terentele si cu manier'a corumperei morale a unoru creatore servile, voru mai potē speria pe o natiune, devenita la consciint'a de sine si de demnitatea sa perfectu coegalu ca a veri carei alte natiuni in statulu acestu poliglotu, si voru potē tracta si cu confesiunea ierarhiei romane de ritulu grecescu ca cu o turma de oi, ca ei se ditocē si romanii se face. Romanii, in consciint'a dreptului provinciei sale romane coordinate dar' nu subordonate la provinci'a rom. cat. maghiara din Ungaria, si inca chiar in puterea actelor publice ale infintariu metropoliei, cari suntu trecute in domeniul istoriei si in numerulu marelor charte ale confesiunilor, care nu se potu lasa ignorate ca atatu mai pucinu angustate seu violate de nici o putere odata cu viet'i, le deschiera ochii barbatilor decideroti, prin tinent'a, cu care li se turtira toate sperantiele de stanca uniteloru puteri ale intregii confesii, care cu o gura si cu o anima raspina nechiama'ta ingrigire a congressului episcopiloru latini, refusa a se prezentat la chiamarea loru in consciint'a dreptului loru coordinat, si asia si siliva romanii gr. cat., a despera de succesulu probei — incatu acum mutandu-si consiliulu de vōia de nevōia au afiatu cu cale er' cu vōia cu nevōia a le recunōscē dreptulu de a se reconstitui si reorganiza si ei in puterea autonomiei provinciei loru romane de ritulu grecu intocma, cum se aduna acum pe la mudioculu lui Maiu si provinci'a catolica maghiara in congressulu seu. Deci credemu, ca in scurtu timpu regimulu se va convinge, ca de va mai atenta cu mesurile pre catedralorie perfect'a egalitate a confesiuniloru precum si a natiunei ro-

mane, si va strica mai multu elu siesi si cause comune, mai multu infiantiei si respectului sen de catu celoru, cari prin asemenia ignorare si respingere se desamagescu, si caroru, in totu casulu de asemeni probe de volintia si asuprire, le mai trage cate unu velu de pe ochi, ca se vedea afectele si apelarile regimului totu descantate si totu ca prin microscop. — Pe terenulu dreptului covenit se lupta facine siguru de triumfu, dēca perdurēsa pana la fine. —

Fiinduca e vorba despre congressu, apoi mai reamane, ca la congressulu rom. cat. alegerile s'au finitu si in mudioculu lunu lui Maiu se va intruni si congressulu. Congressulu serbescu inca se deschise in 7 Maiu si parenise, ca serbii vor amana erasi la lūa inaintē descucarea referintieloru extra romanu, fiinduca asia vedemu, ca consiliase Miletica intr'unu siru de artuculi in „Zastava“, ca deslegarea controversieloru intre serbi si romanu se remana pana ce se va conchiama noulu congressu pe totm'a vitōria, ceea ce aspresce pe fratii nostrii gr. or., ce se afla mestecati cu serbii, ceea ce se vede din multele plauseri si petitiuni ce s'au asterntu la congressulu episcopiei din Aradu. Ddieu se ajute dreptalii si fratiloru nostrii asupriti prin amanarile de pe o di pe alta, despre care „Albina“ vorbesce asa:

„Din tōte se vede, ca domnii serbi totu meren continua a amana deslegarea causeloru controverse cu romanii si astelii pasiescu, ca si cum ei ar' despuene intr'acēstia tēra si de impregiari. — Si facia de acēsta nefericit'a politica a domniiloru serbi legea ungoriloru pro noi ne face nepotintiosi! Ec'a libertatea si securitatea drepturiloru ce ui o garanteza constitutiunea maghiara!“ —

In situatiunea politica inca nu va se fia totu nouoru. Candu licuresce catu de pucinu lumin'a radielor aurorei politice pe orizontulu contemplariului, potē spera cu dreptu, ca va resosi si lumin'a dielē. O asteliu de radia o primim noi chiaru si in chiamarea la ministeriu a br. Petrino din Bucovina si denumirea fratelū nostru romanu d. colonelu Traianu Doda de generale in arma'ta c. reg. In acēste denumiri mai vede romanulu, ca in Austria principulu dreptatii si alu egalitatii are terenulu seu, pre candu in Ungaria elu e numai o fantoma de maghiaru, dar' fara realitate pentru romanu. In Transilvania si Ungaria s'antemu la 3 milioane de romanu si in oficiile cele mai inalte in ministeriu n'avemu nici unu barbatu, ba si din celelalte oficia, unde s'au potutu, s'au scosu din servitiu ca o lepra nesuferita toti nationalii romanu, numai pentruca suntu romanu. —

Dēca romanulu, facia cu ignoarea si tractarea lui cea preste pitioru din partea ungoriloru n'ar fi fostu de tare creditat, ca elu ca unu factoru in statulu nu se mai potē ignorā, nici distruge, fiinduca c'a ataru fi si trebuie so fia recunoscutu prin lego formale si de suveranulu: in puterea dreptului istoric alu inarticularē sale de natiune perfectu egale, astelua inca cu incedere, ca corōn'a totu va infiantia, c'a natiunea romana, care e decisa a-si pune si viet'i pentru dreptulu seu perfectu coegalu, se devina respectata c'a ataru, pentru c'a se pota lucra cu atatu mai multu pentru intarirea si fericierea statului si a diastiei, de care e legata cu suvereni; so devina prin unu dreptu si fratiescu arangementu impacutiuniloru multiumita si indemnata de suferin-

tielē tractareu de pana acum celei ignoratōrie fara catu de pucinu respectu, c'a asia in orice fortama incederea se ne ofelēscā potōrile, spre a ne aperi intereselē vietiei comune in orice periculu. Acēsta epoca, dēca nu o voru aduce domniulē situatiunei, o va aduce negresitu timpul, potē ca si cu interese, pentruca romanulu tiene minte si scie perdurā. Contele Andrassy se nu amane a asterca calea la asemenia nevōia, pentruca afara de nationalitati, chiaru si maioritatea natiunei, nu a dielē maghiare, ci a democratiei comune, o are in contra sa. — Viderit. —

Dela sinodulu archidicesanu gr. or.

Din siediint'a a VII impartasiu deocamdata numai atata, ca dupa autentizarea protocolului s'au facutu mai multe propuneri de sine statōrie.

Revenindu sinodulu la ordinea dielē se continua debaterē speciale a reportului comisiunei bugetarie, se incinge o disputa lunga indata la posturile senatului scolaru, carea se termina cu remiterea operatului la comisiunea, ca sale modifice conforma propuneriloru, ce s'au ivitu in decursulu debaterē. Cu deosebire inesa au data asa la procedera acēst'a o desluse a presiedinteliu redicata in fine la propuneri si in fine propunera Dr. Galu.

La ordinea dielē vine reportulu (ref. Siandru) comisiunei pentru diurne. Modalitatea de a rebonifica si espenale generali si diurnele deputatiloru se concredu presidiliu.

Comisiunea petitiunaria (ref. Dr. Petco) referē, ca comuna Sion'a cere ajutorulu in bani pentru stringerea de mila pentru edificarea unei beserici, in anumite tracte. Se transpune consistoriulu spre urmare mai departe.

Comunele din protpresbiteratulu Dobrei protesta contra aneaserei tractului loru si se rōga pentru intregirea scaunului prot. vedutiv. Comisiunea propune transpunera petitiunei la comisiunea ce are a se esmitte pentru arondarea protopopiateloru pana atunci se su sustenia aneasera facuta.

Nemesiu propune, ca din cauza, ca actulu nu e in tōta ordinea se se transpuna consistoriulu. Alta petitiune a lui Verindeanu se recomanda spre considerare la alegere.

Bologa face cunoscutu, ca comisiunea a si statulu lucrarii sale.

Gastanu e contra si cere, ca comisiunea se lucre.

Macelariu este contra modalitatē.

Reportulu verbalu alu presied. comisiunei presidiliu sinodulu indrumēza comisiunea la activitate. — Atata aduse pana acum „T. R.“ —

Neprimindu aduse acum nici alta „T. R.“ nici altu comunicatu, ne servima de unele dato, ce le adamu in „Herm. Zeitung“ despre siediint'a VII si VIII, IX:

Asia vōia sinodulu pe an. 1871 c'a bugetu 69.648 fl. v. a. Se acopere acēsta suma cu subventiunea dela statulu de 50.000, er' cele 19.648 se vor acoperi din venitul averi besericesci statuatoriu din 17 fonduri in suma capitala de 646.000. Intregulu venitu alu averi besericesci dimpreuna cu subventiunea de sus dela statulu face 78.468 fl.; luandu afara subventiunea statului totu venitul sermane archidicescu e numai 28.468 fl. si 3450 fl. din unele fonduri neatingibile. Nici o episcop-

pie de celelalte confesiuni — afara de romanesi — nu sta atatu de reu cu venilele pentru acoperirea numerarilor necesitati, ca si aceasta a arhidiecezei sibiane.

Se alege dupa aceasta noulu consistorii arhidiecezei si anuntia senatulu bisericescu statutoriu din 4 senatori salarizati si 2 nosalarizati si anuntia se alege protosingela Nicolae Popoa, care se saluta si ca vicariu generalu, apoi protopopii: I. Panovicu si Petru Bodila; alti 2 er' salarizati Basiliu Piposiu si profesoru Zachar. Botu. Alti doi nosalarizati protopopu I. Motianu si I. Ratiu.

In sedinta IX se alege dupa mai multa disputa in **senatulu scoliaru** adv. Nic. Gatanu ca consiliariu consistoriale salarizatu si referentiu in senatulu acesta, Sava Popoviciu Barocnu parochiu in Resinari er' salarizatu, Dr. Mesota profesor gimn. in Brasiova, Elia Macelariu, Nic. Cristea si Dr. Puscaru nosalarizati.

In senatulu episcopalu: Constantin Stejaru, Dr. Nemesu, Dr. Racociu, Ioane Hannea protopop, Ioane Arsenie parochiu in Gurareu, Petru Rosta toti nosalarizati; unu receptoru cu 300 fl. si unu controloru cu 200 fl. cu veniu alage de, si din senatulu acesta. In fine comisiunea omisa pentru a face unu proiectu privitoriu la starea materiala a prototiei arhidieceze si dode parerea sa si se inchia sedinta. — **Asteei dezbateri ar' merita publicate dupa stenografia:** —

Herm. Zig. — mai face unu rediesione de ne-mul时间muriu cu alegerea unui advocatu, ca referentiu in senatulu scoliaru, care postu s'ar conveni dupa statutul organicu se ne incredinteze unui barbatu de specialitate, apoi alegerea a doi inisi, cari suntu raditi pana la ala 6-lea gradu, inca nu o pote mi-nsi scriitorulu P. din „Hrm. Zig.“ din cauza, ca ar' dori, ca sinodulu se ingrijiesca, se nu se vireasca nepotismulu in organismu noster si suferu catu de pueinu cu atatu mai pueinu toama la inceputu a se lucra in contra intielesulu determinatiunii statutulu organicu, de care are a se tene strinsu si sinodulu. Sesiunea acesta a luat capetu Mercuri in septemana acesta. —

Cuventarea D. Ioane Popescu,

(parochiu romanu gr. cat. in Cobalnu, tinentu in sinodulu vicariatulu Fagarasiu in caus' congregiuli bisericescu autonomu ala provinciei metropolitane de Alb' a Iulia.)

Prea Onoratu Sinodu Vicariale!

De multe ori se-amu adunatu in acesta s'anta biserica in sinode, ca se ne consultamu de midiu-locu, cari se ne ascearu inaintaru culturi clerulu si a natiei nostre preste tote; er' in specie, ca se ne regulamu unele afazeri bisericescu, ce cadu in competinta nostra, si cari realizanduse se ne s'erbescu de una base solida spre matirea bisericii nostre nationale!

Ne-amu adunatu, ca prin consulari se pasimu inainte prin redicarea reformeloru liberali si conform legiloru si spiritali timpulu, si cari se receru astadi pentru autonomi si independenti bisericescu nostre national-confesional!

Inse doreu, ca mai multu amu avut in acesta adunare se ne lupamu pentru ca sa refrangemu si respingemu unele atacuri fara temelii si venite dela mane nechiamate, dupa a mea parere, — si prin cari biserica nostra era espusa unoru stirbure nereparabili!

Ne-amu adunatu d'ara de multe ori sub impresiuni de bucuria, inse doreu, ca amu fostu constrinsi — vedendune doreu, ca in naufragiu — a ne adana si sub cele mai grele impresiuni de condolenta!

Mai multu cu de acestea, d'icu, amu avut de a face, decatu ca prin conclusu adunarilor nostre se potemu progresa.

Astadi inca dupa atata lupta in vini' Domnulu, nemerunardu dupa ostenele nostre, nedotati dupa dreptate, si obositi mai multu de economi' campulu decatu de oficiulu specialitatei nostre, de ora ce acesta s'inguru in studiulu, in care ne adamu nu ne ascearu nici panca de tote dilete; asupriti si apasati de tote acestea d'ara, amu venita si ne-amu adunatu aici, ca conformu canonulu sinodulu

29 din anulu 1869 „se ne marturisim unulu altulu pecatele si se ne rogamu unulu pentru altulu, ca se ne vinteamu.“ Si pre candu ar' fi d'ara, ca acestea dile se le petrecemu in liniste, trebuie se ne armuam totusi spre a pote delatara erasi unu atacu nou, ce se face bisericescu nostre!

Si ce o e mai multu acestea atacuri asupra bisericii nostre chiaru acumu veni, si inca unulu dupa altulu, — acumu, candu ar' fi se credemu, ca traimu in cea mai deplina libertate; — atunci chiaru, candu in tote anghuriele patriei, candu in tote castrele si in tote societatile — fia civilu fia bisericescu — ar' trebui se domine concordia, dreptate, egalitate si libertate rationale dezvoltata a fia caru' din acestu societati!

Si chiaru pentru acea se se miro omulu mai tare, ca acestea chiaru acumu se neobserva si calca in „seculu“ asa nuntiu „ala luminaire“.

Si ore nu comita crima acelu, — seu celu pacinu falsificatiune in cuscientia loru, candu astafelu nuntiesc ali seculu acesta, er' teoria ce o practica elu de locu nu se pote unu cu acesta nuntiu sublima!

Eu, candu vedu, ca se ataca libertatea unei societati, — fia politica-civile, fia bisericescu, — carea lucra pentru prosperarea omeniuni in genere, seu si numai a unei corporatiuni: candu vedu, ca chiaru biserica e impeditata in cursulu afaceriloru sale, atunci mai bine a-si asomenu acestu seculu cu seculu barbarismulu din trecut, si inca de pre acelea timpore, candu crestiniilor nu le era libertata nici a se roga publice!

Da; recunoscu si me inchinu si eu ca totu lumea civilizata, deosebitulu scientie, arti si inventiuni ce a nascutu genulu omenscu in acestu seculu si de cari omeniuni se mira; — dar' doreu, ca pre ataci acestea se inmultiesc in folosulu popolaru, pre atata se inmultiesc si faunonjiu egoistici, cari, cu ore care potere arbitraria si arogantia impunatori, cu cuscientia impetrita talia in cele mai sacre institutiuni ale deosebitulu societati de pre rotogulu!

Pre catu d'ara, factia secululu presente se a-prinde mai tare si respira mai largu cu radielu sale, ca se lumineze pre filii pamentulu acestuia, — pre atata libertatea acestora se stinge mai multu si se inoada in cursulu seu prin unu demagogi ori corifei de ali deosebitulu natii plini de arogantia, vanitate si ignorantia!

Va se d'ice: alaturu cu binelele cresce reulu, alaturu cu virtutele pasiesce vitulu; si d'icu, ca D'ieu se ne padiesca ca se nu intruca acesta pre cealalta, ca-ce atunci credu, ca vomu audi — nu preste multu — trambila, carea se ne anunca capetulu lumel si apoi impalitori natimiloru si despolietori libertatei se-si li respata!!!

Amu disu, pre onorate sinodu si domniloru! ca, astacurli si loviturile ce se dau autonomiei si independenței nostre bisericescu, respective, provinciei nostre metropolitane gr. cat. de Alb' a Iulia de presente, venu unele dupa altele; asia: in anulu 1868, er' se ni se lie din mana dreptulu alegerei de metropoliu, celu mai sacru dreptu ereditu din vechime, candu eramu asia dicendu numai tolerati, dar' acumu, candu confesiunea nostra ca tote celealate o recepta si inarticulata dupa tote formalitate!

Atunci iritati de neaculcatu procedura a ministeriilor — ne adunaseramu er' intr'acestu locu in sinodu si si atunci amu avut eu onorea de a me folos de buna vointa prea onoratulu sinodu de amu aratatu intru' cuventaru dreptulu nostru pentru alegerea metropolitulu si calie, prin cari voiesce se ni lu subtrage. — Oare inse, si lauda clerulu nostru, carele se sciu lupu pentru sustinerea acestui dreptu, de carele apoi ne amu folositu si ne vomu folosi si in venitoru, cu tote, ca regimulu din Pest' ne dicea atunci, ca: reimpresu scaunulu vacante metropolitane de Alb' a Iulia se concede in casulu presente prin alegere — numai pre langa aprita sustinere a dreptulu prea inaltu principale de denumire si fara nici una condiescintu pe venitoru etc.

In anulu oratoriu 1869, a fostu ochianata provincia nostra metropolitana prin reprezentanti sei la „congresulu autonomiu catolic“ din Pest'. Acumu potimu! Institutiune, disciplinu si ritulu bisericescu nostre diferescu multu, ma eu totulu mai de ale bisericii latine; si apoi s'au alteratu acestea vreedata prin unirea cu biserica Romei, carea s'a facutu numai in respectu dogmatica? — Si d'ice ore candu metropoli' a Strigoniulu si-a aragatu ore care iurisdicciune asupra bisericii nostre in sensulu bunei papali din 22 Februaru 1864, — acesta acumu e redicata si nu mai are valore.

Si pentru ce d'ara s'a chiamatu provincia no-

stro metropolitana la acelu congresu puru confesionalu rom. catolic? — Responsulu o simplu; scimtu tote apucaturile, planurile si nesuntiele acestora; le scimtu tote si nu le mai insiramu, fara eu cevenutu declaramu serbatorose, ca nu vomu se finu mai multu cod' a nimeniu, ci vremu autonomia si independentia provinciei nostre metropolitane cu ore poteri pretii!!!

Amu in anulu acesta 1870, vine er' alta lovitura si mai completa si ca totulu neastapta! Ministerulu ungurescu — totu celu din Pest', ne denega erasi — precum d'icu — tinarea congregiuli provinciei nostre metropolitane!

Amu disu in anulu 1868 (Nr. Gaz. 60), ca ocaziune desputare dreptulu de alegerea ori de numirea metropolitulu prin cleru ori regimu, si d'icu si acumu, ca: regimulu acelu, carele ar' cerea catu pre facia catu pre sub mana a ataci si stirbu din drepturile ce competu unei biserice, ar' fi ne-constitucionalu, si in casulu acelu ar' comite si sacrilegiu, si in urma i s'ar pote d'ice, ca e „netolerante“. Si cu atatu mai vertosu de ora ce: Se scie, ca prin articulu de lege 39 este inarticulata metropoli' romana de Alb' a Iulia;

Se scie, ca egalitate confesionalu e garantata prin legile d'icu si sanctionata de Mai Sa;

Se scie, ca confesiunea gr. cat. e confesiune de sene statotaria si nu e rom. cat., ci gr. cat.; Se scie, ca fratiloru nostri de confesiunea gr. or. li s'a concessu tinarea congregiulu loru nationale bisericescu, — seu mai bine — bisericescu nationale; . . .

Deci d'ara care i cauza acumu, care i motivulu din care una iurisdicciune civile se puerda a ne opti pre noi gr. cat., a tene congresu bisericescu pentru regularea institutiilor nostre de cultura morala? Si ore ar' fi ore care si in legile patriei, din care ar' puerce ministeriulu din Pest' a ne denega convocarea congregiulu provinciei nostre metropolitane!

D'ice ar' fi acelu l'amu consideru nu mai ca martoru de aducerea amintu a persecutiiloru trecute!

Inse nu este, ci regimulu din Pest' ar' dori ca se faca acumu unu si in privinta acesta, prin care se dicea, ca: Biserica gr. cat. de Alb' a Iulia e supusa necondionatu iurisdicciunii primatulu din Ungaria.

Inse acesta dorinta a ministeriulu e de risu, domniloru, candu cautamu si intrubamu istoria bisericescu, carea ne spune, ca dela inceputu, precum societatea civila a statu de sene si s'a gubernatu pre sene, asia si societatea bisericescu de orice credentia a statu de sene si s'a gubernatu pre sene si s'a deosebitu de statu atatu in privinta ordei sale catu si in privinta scopului ei! — Si acesta deosebire a bisericii de statu o recunoscutu inca imperatiu crestini dela inceputu, precum: Constantin, Valentin, Iustinianu etc., cari, nu se-si atribue sie-si prerogativa in celea bisericescu, — ci inca s'au lapadatu a se amesteca in acelea. Si cu tote dreptulu a diu d'ara si St. Ieronimu in una epistola a sa „Alia suntu leges caesarum, aliae Christi; aliud Papiunus, aliud Paulus noster praecipit“, adica: altele suntu legile caesariloru si altele ale lui Christosu; ca alta demanda Papianu si ali' Paulu Apostolu'.

De unde se vede, ca societatea, domniea ori stapanirea civila nu-si pote atribui sie-si potera de a otrece absolutistice treburile bisericescu! Si d'ice s'a incercatu vreedata — precum ne arata istoria — de stapanirea civila a cercatu a-si atribui acelu s'anta iurisdicciune prerogativa, — Ierarchii bisericescu totdeauna i s'a opusu si a protestatu! De aceea a si ordinatu prin canonulu ala 30 apostolescu ca: Episcopulu; presbiterulu seu diaconulu, carele-si va castiga vreo biserica prin Domnitoru lumesci, se se depuna etc. Er' candu imperatiu Constantinu cerea si elu una d'ata a cesila pre Anastasiu, atunci episcopulu Codrivieli, Osiu, lu admenita cu consensulu mai multoru episcopi si i d'ise: „Tie Imperate tia incredentiatu Ddieu imperatia, er' none ne a incredentiatu cele ale bisericescu, si precum celu ce t'ar' rapi stapanirea s'ar impotrivu lui Ddieu celu ce ti a dat'o, asia teme si tu, ca nu cumva atragundu la tene cele ale bisericescu se to faci vinovatu unoru culpe mari, ca-eriseru este: d'ati cesariulu cele ce suntu ale cesariulu si lui Ddieu cele ce suntu ale lui Ddieu. Deci none nu ne este liertatu a domni pre pamentu, nici tu imperate n'ar' potera a tamania.“

Si d'ice, ca chiaru in sensulu acestora — buna ora — amu pote dice si noi regimulu nostru maghara in disputa de facia, inse cu ceva aderentu scambiare, adica: „Tie regime ti a incredentiatu scambierea tin-

concessionarii ei numai au de a joa nici o rola nici a castiga concessiuni, decatu numai sub un'a dictatura ce ar' urma dupa una restaurarea de statu; cumca cei 400 mil israeliti numai cu desfiintarea constitutiunii se pota prevede cu drepturi politice; dar' apoi arma'ta romana nici odata nu si va da braciule la realizarea acestei idee, ci trebuie ajutoriu de trupe straine; in fine, capulu laeralu, ca in certuinea acestu s'ar fi facutu si o conferinta intre consilii paterilor garant, inse a romanu fara de rezultat, singuru numai, pentru ca Frantia, Anglia, Italia se impotrivesc si ca cu tote acestea 40 mil rusi totu s'ar apropria de Prutu. Ce se diceau de faime spilate ca aceste? Apoi! —

„Reforma” din Bucuresci publica meren in frunte, cumca: „Nemii rouditi pe mosi'a Poeniile a princulu Carolu au calcatu mosia statulu Barnova in 28 febr pamentu, 19 febr paduro. Nu scimu ce mesuru va fi lguat ministerulu in privintii acestel calcari, si deca se va fi restitutu statulu avera rapita de catre nemii si omenii princulu!” — Ore pentru acestu ar' fi capatulu V. batusea! Deca e adveru trebuie so ne rectifice in faptu, deca nu, se tot deminta prin „Monitoriu”, dar' atentelne mrososa a tirania, care apoi la aristocratice mai incarnati e elementu de vietu. Cu unu astelnu de ministeru ce va face constitutiunea Romanie, deca in adveru nu se voru respecta determinatiile ei facia cu voluiciele, de care nu se pota despart reactiunii si conservatiivii cei rugati, ca pestele de apa.

„Eca cum divizeza „Columna” lui Traianu” despre viciululu ministeriulu nou:

„Ce se nasce din pisica, siroci mananca.

Boierismulu betranu si boierismulu teneru ni aparu casitorie la carna statulu romanu; in intru si in afara, alfa si omega, Iepreanu si Carpu!

Tota diferentia consista numai in forma. Despretru pentru poporu si ura de munca, cu tote numerosele lor consecintie, constitux nestramutulatu fondu ala boierismulu din tote timpili si de tote vestele.

A dormi cu ciubuculu in gura seu a vighiu cu giambulu intr'unu ochiu, a tortura natuinea prin falanga seua a ucide print' unu rafinamentu constitutionalu, a flonera grecose seua a pelocii franceze, dar' nici odata a nu vorbi romanesco, — tote acestea suntu de abia ca nise diverse scortie, invelindu identitatea cea mai perfecta a simbulu.

Despretru pentru poporu si ura de munca, cele doze trasura stereotipe ale boierismulu universalu, se impaca de minune cu cosmopolitismulu; pe de o parte, permitendu a palmu natuinea in faroza unantiatii, er' pe de alta, ascundendu neciintia sub negura unei abstractiuni nedefinite.

Asteliu boierulu, fia betranu, fia teneru, intronesca mai ostaru de tote urmatorii trinitate morala; desputu, lenesiu si cosmopolitu. In alegorii parlamentare, — ca ci camerele suntu in ajun de a fi disoluate, — se va demonstra in curendu despotismulu noulu nostru ministeriu.

Prezum in Frantia desfreulu restauratiunii intreuces terorismulu, totu astia in Romani'a Iepreanu-Carpu va intreuce pe Cogalniceanu-Araplia.

De'ia de pe acum ni se spune, ca politia ar' fi urmarindu mai multu studiu, voindu a i aresta, numai pentru ca ar' fi vorbitu intr'unu locu publicu contra Domnitorulu.

Si totasi cati ore nu critica cu impunitate chiaru pe Dumnedeu, mai alesu de candu ne-a inestratu cu regimelne: Nihil sine Deo!

De ce ore nu debutati prin a pune man'a pe hultorii divinitatii?

Se troceanu la alu doilea elementu: lenea boieresca.

Ea va incepe a se proba chiaru de astadi, prin cea mai absoluta tradarua administrativa, economica si diplomatica a actualiloru carmaci ai Romaniel, cari se voru grabi, mai pe de asupra, a-si asocia din tote partile, pe felurite trepte ale ierarchiei bugetarie, un monstruosu namolu de cocosai, cu frisa pe cofa si cu ventu in croci.

In fine, cosmopolitismulu se va manifesta nu numai print'ro persecutiune sistematica a orice este adveratu romanesc, nu numai prin cea mai vilia ingenuaschiare traditionala la ordinile tuturor consilioru, dar' mai presu de tote prin evreizarea statulu romanu.

Se nu se uite, ca inse-si aparitiunea acestui guvernulu se datoresce comediei dela Teocciu.

Evreii au batutu pe evrei, numai si numai pentru ca victimele imaginare ale goneli din partea romanilor se pota chiana la putere o inalta protectiune.

Pe la finea anulu trecut, „Arhivele Israelite” cetezulu a pune in gura Mariei Sale Domnulu urmatorii promisiune, pe care ar' fi dat'o in calatoriu unu rabinu din Paris:

„Eu sum convinsu, ca Romania nu pote trai fara evrei, cari voru forma in patria mea adoptiva clasa cea de mialoculu.”

Aici e aici! —

Foile din lasi reportezu despre neajunsurile ce le comitu calugariile din claustrulu de acolo, cari primindu in crescutu si fectiu romanu, le insula dispretu asupra regelei lor, prelucrandu aniele pentru prestimarea regiunii straine. Regimulu din cauza reclamelor se afla silita a demuni una comisiune cercetatoria si constatatoria de abuzuri. —

Consiliulu comunulu din Lasu, care portu cea mai neadormita grija de interesele spirituali si nationali ale respectivelu comune, incatu merita a fi incarcatu de recunoscutia, se desfacu de catre regimu, numindu unu comitetu intercalu pana la alegerea noulu consiliu. Deca s'a adatu presu 1/2 mil. de lei in cassa, pe langa cele dispuse si facute, apoi prefectulu Sturza si min. au pedatutu candu au subscribu decretulu de disolvere. Se se realega dara cei bravi, ca si face multa bine pentru romaniea lasiloru. — Strainifoli nu de vama!

La consiliulu municipale din Bucuresci se alesera totu barbati liberali: Stefanu Golescu, Dem. Bratanu, C. A. Rosetti, D. Cologiu, C. Panaioala si I. Coemgiopolu, ca totii din parti'a rosiloru. — Asia ministeriulu din conservatiivii vechi si fi, consiliulu municipale ala capitaliei compusu din rosii dan prospectu destulu de critica pentru tombatore. FRANCA. Parisu. Resultatulu plebiscitulu din Frantia pana in 9 Maiu 10 ore sera era 7,150,000 cu da, si 1,415,000 cu nu!

In 10 sera se escara turburari in Parisu, se redicaru baricade, inse linistea se restabili iudata.

In ITALIA bande de republicanu fara atacate de armata in provinci'a Catanzaru si igonite cu varsare de sange a vreo cativa morti. —

Novissimu. Bucuresci 13 Maiu. Presiedintelu min. Costache Iepreanu deschise camerelu prin mesagiu domnescu, inse numerulu deputatiloru fiindu micu nu se potu tiene sedintia. —

Bucuresci 14 Maiu. Camara se disolvu prin decretu domnescu spre a se face apelu catre poporu. —

In 8 Maiu trenulu mersu dela Brail'a pana — 2 mile — aprobe de Buzeu; in 10 dela Galati la Teocciu si indereptu; in Augustu se va deschide si linea Buzeu-Bucuresci si Teocciu-Romanu. —

Varietati.

— Cosocutul profesorulu academi'a r. ung. din Sibiu Henricu Schmidt se afla in 4 Maiu sinuciu in paduricea tenera, satulu de vietu. — „La miscamintulu nationalitatiloru in Un-

garia si Transilvania” este titulu unu art. in „Herm. Zig.”, care dapa ce refera, ca c. Andriany ar' fi disu singuru, ca portu mai mare frica de deputatii opozitionali nationali si de diurnalele loru Pest'a, Agramu, Nouplanti'a si Brasivo, decatu de tota stanga, temenduse, nu cumva din estu respectu se li se facea vreo conosciune nationalu, nu se arata neta autorulora a aserie causa miscaminteloru nationali mai multa agitatiuniloru din afara, si ca romanii si serbii pretendu asia ceva, ce li face dusmani integritatii Ungarie? Ecce homo! Articulu, care merita scarmaruna. —

— Banulu Croatie si'a dusu la Pest'a, pare-se ca se va chimba regimulu provincialu. —

— Inf. Societate „Transilvania” serbeza aniversaria sa in 3/16 Maiu in padurea Banesei. S'a facutu multe invitatiuni. —

— Pretulu resboieloru mai recente. In expeditiunea din Crimea au cadutu 256,000 rusi, 107,000 francezi, 45,000 englesi si 1600 Italiani.

Africa dela 1880 a costatu pe Frantia vintu aloru 146,000 de omeni. In resboelnu cu Italia au cadutu 59,664 austriaci, 30,220 francezi, 30,610 Italiani, 14,000 neapolitani si 2370 de soldati de al Papel. Acestu resbelu a costatu pe cele trei mari puteri 1485 de milioane de celu din Crimea a costatu pe Frantia 1348 pe Anglia 1320, pe Turcia 1060, pe Austria 470 si pe Rusia 2328 de franci, care la oalta face ceva mai multu de 8 miliarde. —

— Dupa unu calculu nouu armatele europene au urmatorii cifra: arma'ta Rusiei in timpul de pace e 714,000, pentru resbelu 1,254,000; cea franceza 1,028,000 in timpul de resbelu si 448,711 in pace; confederatiunea nordica, belu 999,211, pace 300,000 si Austria 800,000 puterea bellica si 270,000 fectori in timpul normalu, afara de militia, care se tote netezescu; pe candu Rusia le intreuce pre totu cu 1,200,000 in timpul de resbelu si in celu de pace catu vre se tiena pe pitioru. —

(Subscris'i are onore a anuncia tuturoru consocutiiloru compertorii (musterii) de strune dela reparatulu seiu sociu Ioane Legradu, precum si on. publicu, cumca conserveza ca si mai inainte una depozitiun bina asortidu de totu felulu de strune de matie, precum si invelute si strune de malasa, toema precum tiena si reparatulu. Primescu asupra-si ori ce comande, ce tieniu de specialitate a acestu, si la ecesitate cu preturile cele mai precise si fara amanar.

Totnotada se face cosocutu, ca se afla de vendiare si unu secretariu (Schreibkasten) forte elegantu in str'a noua a spitalulu Nr. 438.

Elise Legradu,

veduva de strunari, Schein, str'a fantanelu 2-3
lui Bogliciu (Brunnengasse) Nr. 418.

CURSURILE

la bursa in 12 Maiu 1870 sta asa:

Galbiu imperatecescu	—	5 fl. 83 1/2 cr. v. a.
Angoburg	—	121. 50
London	—	123. 60
Impromotulu nationalu	—	69. 65
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	60. 40

Transportarea de sine.

Intrepinditorii de cladirea drumulu de feru r. osticu-ungurescu publica transportarea de sine dela Vintiu la Sibiu si la Mediasiu sub urmatoriele conditii:

dela Vintiu inf. pana la Sibiu pe maja 60 de cruceri, dela Vintiu pana la Mediasiu pe maja 1 forinu.

O sina cantaresce ca la 4 maji si 1/2, doi boi sau cai potu duce 4 pana la 6 sini.

Asta se urca pentru o incarcatura dela Vintiu pana la Sibiu 10 fl. 80 cr. pana la 16 fl. 20 cr., dela Vintiu pana la Mediasiu 18 fl. pana la 27 fl.

Fiasce-caruia, care se va afla cu carulu la magazinulu curtii de feru in Alvintiu, si se voru predra sinele cu unu biletu de caratu, er' plat'a -si o va redica la locul de descarcatu indata ce va fi predatu sinele si biletulu de transportu, in tota ziua dela 6 ore dimineti'a pana la 6 ore sera, in bani gata.

Redactoru raspunditoru

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui

IOANE GOTT si fiu HENRICU.